

ki az 1890-es évek agrárszocialista mozgalmait, a század eleji aratósztrájkok és az elnyomásukra tett intézkedések, a háborúellenes tüntetések. Hat dokumentumot adnak közre a Tanácsköztársaság időszakából, 27-et a Horty-korszakból és 8-at az új élet megindulásából. A kötet a pusztaszeri Pallavicini-birtokon a Néplap április 1-i számában közzétett lelkes hangú cikkkel zárul.

Ami a közlés határait illeti: úgy véljük, egy kissé a tanácsalakulás előtti Csongrád megye. A megyéhez került Makóról és a makói járásról több közlést vártunk volna.

A kötetet a *Muzeumi Füzetek* sorozatában igen szerény külsővel adták ki. A többi „levéltári olvasókönyv” tetszetősebb kiállítású.

OLTVAI FERENC

RÓZSA IMRE: MÉGIS TAVASZ

A hatvanöt éves Rózsa Imre nem tartozik a termékeny költők közé. Első verseskönyve még 1926-ban jelent meg Szegeден, s azóta csak most, több mint negyven év múltán jelentkezett újabb kötettel. Néhány versének datálása (*Kulisszák* 1935, — *Napimádó* 1936, — *Vissza a múltba* 1944) azt jelzi ugyan, hogy közben is írt egy-egy verset, ezek azonban meglehetősen erőtlenek. Mintha a költő is csak egy-egy futó hangulat, érzés megörökítésére szánta volna őket. A mélyebb lírai hangot, az élet, a világ dolgaira való frissebb reagálást a felszabadulás élménye hozta meg Rózsa Imre számára. S ezzel, úgy hiszem, már meg is határoztuk kötetete tematikáját, irányvonalát.

Kötetének jellemző darabja pl. a Hazatérés: pátosz és egyszerűség, keserű visszaemlékezés és bizakodó, őszinte lelkesedés együtt van ebben a versben. Puritán, cicomázatlan egyszerűséggel hatnak strófái, s ezt mondhatjuk *Az alvók ébrednek* c. darabról is. E versét ugyan csak pátoszos képpel kezdi, szilaj roham leírásával, amikor a lovasok kardja „cikázik, villog mint villám. Utánuk tankok, ágyúk dübörögnek”. — De milyen mélyre zuhan a képzlet és líraiság az ezt követő sorban: „És egyéb háborús kellék”. S a költő a további sorokban sem tud már a kezdeti hőfokig hevülni.

Ars poeticája is puritán, de ott él azért benne a határozottság, elszántság is (*Kötörő*).

A múlt keserősége, a jelen és a jövő izgalma, a hazaszeretet s a szocialista jövő ellenségeinek izzó gyűlölete feszül a versekben, bár mindez többnyire nem tud magával ragadó képekben feltörni. Talán éppen egyszerűségéből fakad, hogy rövid,

epigrammaszerű verseiben ez a belső feszültség jobban érvényesül. Ez az oka annak is, hogy nem a címadó ciklusra (*Mégis tavasz*) figyel föl az olvasó, hanem az *Emberként élni*, az *Arcok a múlt ködéből* vagy az *Évek helyett* címűekre, mert ezekben tömörebben, csattanós formában pattannak ki a hosszabb versekben inkább csak bátortalanul rejtett indulatok, érzelmek, s ezekben legtalálóbbrak hasonlatai, metafórai is. (*Magvető Könyvkiadó* 1965.)

SERES JÓZSEF

KÖNYVEK A KÖNYVEKRŐL

A FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR
IRODALMI BIBLIOGRÁFIAI KIADVÁNYAI

A bibliográfiák hasznosságát a szakemberek számára nem kell indokolnunk. Hasznos azonban a bibliográfia az irodalomban kevésbé tájékozott, vagy speciális kérdések iránt érdeklődő olvasók számára is. Az olvasók tájékozódásának megkönnyítésére kívántak segítséget adni a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkatársai az ajánló bibliográfiákkal.

A különböző témájú sorozatok az olvasók igényeit, felkészültségét is számba veszik. Erre első példának itt van az *Olvasni jó* c. gyűjtemény Vészi Éva szerkesztésében (1963), amely a szocialista brigádoknak kíván segítséget nyújtani a magyar és világirodalom, ezen kívül néhány tudományos ismeretterjesztő mű ajánlásával. Ez a sorozat a népkönyvtárosoknak és jó segítséget adna, hogy mit ajánljon az irodalommal ismerkedni akarók számára.

Nagyobb igényű az *Írói arcképvázlatok* címmel 1963-ban indult sorozat, amely 1–1 kötetben ad ismertetést a Világ- és magyar irodalom ismert alakjairól.

A kötetek bibliográfiai és életrajzi anyagát az írókról szóló tanulmányokból és a kortársak visszaemlékezéseiből vett szemelvények és érdekes képanyag teszik még gazdagabbá. Ilyenformán egy-egy szerzőről, munkásságáról olyan széles körű tájékoztatást nyújtanak, amely túlmegy az átlagolvasó igényein, s amit az irodalomtanárok, egyetemi hallgatók hasznos kézikönyveként is ajánlhatunk. Egyben jó alapot nyújt például az adott íróról rendezendő kisebb kiállításához is. Az eddig megjelent kötetek a következők: *Mihail Solohov* (Ecsedy Andorné és Gálliczky Éva összeállítása, 1963.), *Konsztantyin Fegyin* (Ecsedy Andorné és Gálliczky Éva, 1964.), *Nagy Lajos* (Vasvári István, 1964.), *Bertolt Brecht* (Mitru

Ibolya, 1965.), *Illés Béla* (Vasvári István, 1965.). Ezek a kötetek teljesebb képet adnak az írók megismeréséhez, mint *A világirodalom klasszikusai* címen — ugyancsak a Szabó Ervin Könyvtár kiadásában — megjelenő bibliográfiák, bár azok is figyelemre méltók, például a *Stendhal* (Benjámín László, 1962.) és az *Andersen-Nexő* (Vasvári István, 1963.) kötet.

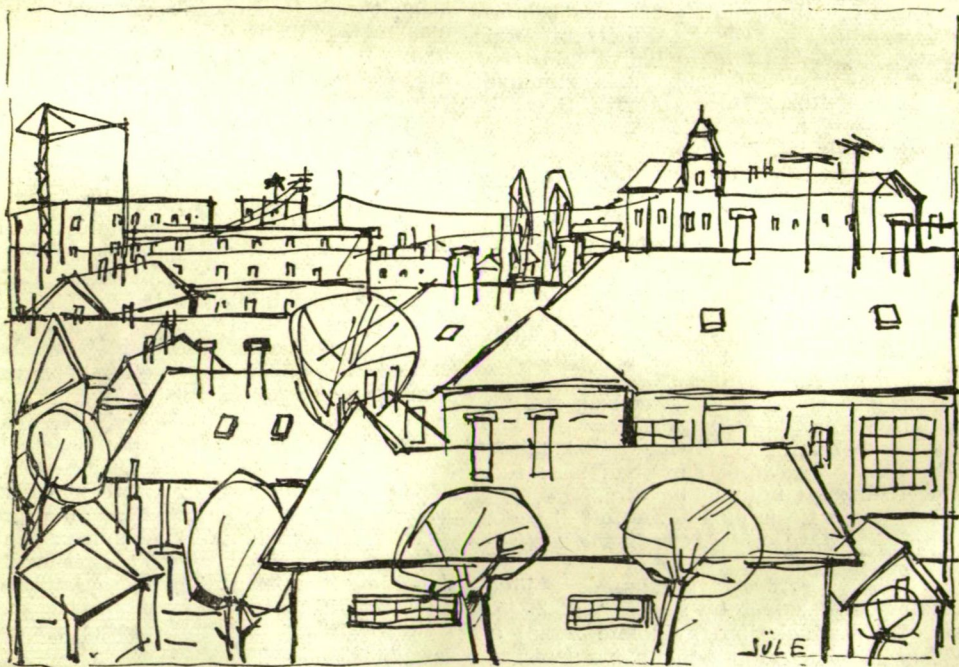
A szocialista irodalom magyar nyelven megjelent terméséről ad összefoglalást a *Tavaszi szél* c. kronológiailag és tematikailag jól tagolt bibliográfia (Ecsedy Andorné és Gáliczky Éva, 1962.).

Az *Ötven könyv* című összeállítás (Tóbiás Áron, 1962.) pedig a mai lengyel, ro-

mán, bolgár, cseh és szlovák prózairodalom alkotásait ajánlja az olvasó figyelmébe.

A Szabó Ervin Könyvtár az ország legnagyobb kölcsönző könyvtára, az olvasók ezreit látja el naponta érdeklődésüknek, ízlésüknek megfelelő olvasmányokkal. Ha csak a budapesti és vidéki kölcsönző szolgálatban részt vevő könyvtárosok munkáját tudják az ajánló bibliográfiák megkönnyíteni, akkor is dicséretes és hasznos az összeállítók munkája. De haszonnal forgathatják a feldolgozásokat a népművelés más területén dolgozók, és segítséget ad a tanároknak is napi munkájukban és az újabb kiadványokban való tájékozásban.

VARGA ILONA

Süle István: Kisváros